

Evropski svet

Bruselj, 18. april 2024
(OR. en)

EUCO 12/24

CO EUR 10
CONCL 3

DOPIS

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Zadeva:	Izredno zasedanje Evropskega sveta (17. in 18. april 2024) – sklepi

Pošiljamo vam sklepe, ki jih je Evropski svet sprejel na navedenem zasedanju.

Evropski svet v kontekstu prihodnjih evropskih volitev poudarja, da so Unija in njene države članice odločene pozorno spremljati in obvladovati vsa tveganja, ki izhajajo iz dezinformacij, tudi zaradi uporabe umetne inteligence, pa tudi iz tujega manipuliranja z informacijami in vmešavanja v volilne procese. Evropski svet poziva institucije EU in nacionalne organe, naj sodelujejo v zvezi s temi vprašanji.

*

* *

I. UKRAJINA

1. Evropski svet se sklicuje na svoje sklepe iz marca 2024 in ponovno izraža svojo popolno in neomajno podporo Ukrajini, njenemu prebivalstvu ter njeni neodvisnosti, suverenosti in ozemeljski nedotakljivosti znotraj njenih mednarodno priznanih meja.
2. Evropski svet odločno obsoja nenehne ruske zračne in raketne napade na ukrajinsko civilno prebivalstvo ter civilno in kritično infrastrukturo, vključno z nedavno okrepitvijo napadov na energetski sektor. Evropska unija in njene države članice bodo okrepile zagotavljanje humanitarne pomoči in pomoči civilne zaščite, vključno z opremo, kot so električni generatorji in transformatorji.
3. Evropski svet poudarja, da je Ukrajini nujno treba zagotoviti zračno obrambo ter pospešiti in okrepiti dobavo vse potrebne vojaške pomoči, tudi artilerijskega streliva in raket. Poziva, naj Svet, zlasti na svoji prihodnji seji, in države članice zagotovijo potrebno nadaljnje ukrepanje. Evropski svet pozdravlja napredek v zvezi s predlogi za usmerjanje izrednih prihodkov, ki izhajajo iz imobiliziranih sredstev Rusije, v korist Ukrajine, pri čemer poziva k njihovemu čimprejšnjemu sprejetju.

Vojaška podpora se bo zagotavljala ob doslednem spoštovanju varnostne in obrambne politike nekaterih držav članic ter ob upoštevanju varnostnih in obrambnih interesov vseh držav članic.

II. BLIŽNJI VZHOD

4. Evropski svet ostro in kategorično obsoja iranski napad na Izrael ter ponovno izraža popolno solidarnost s prebivalci Izraela in zavezanost varnosti te države in regionalni stabilnosti. Evropski svet poziva Iran in njegove posrednike, naj ustavijo vse napade, vse strani pa odločno poziva, naj ravnajo kar najbolj zadržano in se vzdržijo vseh dejanj, ki bi lahko povečala napetosti v regiji. Evropska unija bo sprejela nadaljnje omejevalne ukrepe proti Iranu, zlasti v zvezi z brezpilotnimi zrakoplovi in raketami. Evropska unija ostaja v celoti zavezana, da bo prispevala k umiritvi razmer in varnosti v regiji.
5. Evropski svet opozarja na vse elemente svojih sklepov iz marca 2024 ter ponovno poudarja svojo zavezanost sodelovanju s partnerji za takojšnje končanje krize v Gazi in izvajanje Resolucije Varnostnega sveta Združenih narodov 2728, tudi z dosego takojšnje prekinitve ognja in brezpogojno izpustitvijo vseh talcev ter zagotavljanjem celovitega, hitrega, varnega in neoviranega dostopa do obsežne humanitarne pomoči Palestincem, ki jo potrebujejo. Evropska unija ostaja trdno zavezana trajnemu in vzdržnemu miru, ki bo temeljil na rešitvi dveh držav.

6. Evropska unija je pripravljena sodelovati z vsemi partnerji, da bi se izognili nadaljnjemu zaostrovanju razmer v regiji, zlasti v Libanonu. Poudarja svojo močno podporo Libanonu in njegovim prebivalcem ter priznava, da se ta država zaradi regionalnih napetosti doma sooča s težkimi razmerami. Evropski svet poziva vse strani, naj se zavežejo izvajanju Resolucije Varnostnega sveta Združenih narodov 1701. V zvezi s tem je Evropska unija še naprej zavezana stabilnosti Libanona, tudi s podpiranjem prepotrebnih reform, in krepitvi svoje podpore za libanonske oborožene sile.
7. Evropski svet potrjuje odločenost EU, da podpre najranljivejše ljudi v Libanonu, vključno z begunci, notranje razseljenimi osebami in gostiteljskimi skupnostmi, ki potrebujejo pomoč, ter zagotovi podporo za boj proti trgovini z ljudmi in tihotapljenju ljudi. Evropski svet ponovno potrjuje, da je treba izpolniti pogoje za varno, prostovoljno in dostojno vračanje sirskih beguncev, kot jih je opredelil UNHCR.
8. Pred osmo bruseljsko konferenco o Siriji Evropski svet poziva visokega predstavnika in Komisijo, naj pregledata in povečata učinkovitost pomoči EU sirskim beguncem in razseljenim osebam v Siriji in regiji. Vse donatorje poziva, naj ohranijo ali povečajo raven pomoči, ki jim jo namenjajo.

III. TURČIJA

9. Evropski svet je opravil strateško razpravo o odnosih med EU in Turčijo ter se seznanil s skupnim sporočilom visokega predstavnika in Komisije o stanju političnih, gospodarskih in trgovinskih odnosov med EU in Turčijo. Evropska unija ima strateški interes za stabilno in varno okolje v vzhodnem Sredozemlju ter za razvoj obojestransko koristnih in na sodelovanju temelječih odnosov s Turčijo. Evropski svet naroča Coreperju, naj ob upoštevanju pristojnosti zadevnih institucij nadaljuje delo v zvezi s priporočili iz skupnega sporočila v skladu s predhodnimi sklepi Evropskega sveta ter na postopen, sorazmeren in reverzibilen način, na podlagi dodatnih smernic Evropskega sveta. Konstruktivno sodelovanje Turčije bo ključno pri nadaljnjem napredku na različnih področjih sodelovanja, opredeljenih v skupnem sporočilu.
10. V zvezi s tem Evropska unija pripisuje poseben pomen nadaljevanju pogovorov za rešitev ciprskega vprašanja in napredku, ki bo dosežen pri tem, za nadaljnjo krepitev sodelovanja med EU in Turčijo. Evropski svet opozarja na svoje predhodne sklepe in ostaja še naprej v celoti zavezan celoviti rešitvi ciprskega vprašanja v okviru ZN, v skladu z zadevnimi resolucijami VSZN ter upoštevajoč načela, na katerih je osnovana Unija, in njen pravni red. Evropski svet pozdravlja imenovanje Marie Angele Holguín Cuéllar za osebno odposlanko generalnega sekretarja ZN za Ciper. Evropska unija je pripravljena prevzeti dejavno vlogo pri podpiranju vseh faz procesa pod vodstvom ZN z vsemi ustreznimi sredstvi, ki jih ima na voljo.

IV. NOV DOGOVOR O EVROPSKI KONKURENČNOSTI

11. Evropska unija se je zavezala, da bo v luči nove geopolitične realnosti in vse bolj kompleksnih izzivov odločno ukrepala, da bi zagotovila svojo dolgoročno konkurenčnost, blaginjo in vodilno vlogo na svetovnem prizorišču ter okrepila svojo strateško suverenost.
12. Evropski svet bo ob sklicevanju na svoje sklepe iz marca 2023 in junija 2023 zagotovil celosten pristop na vseh področjih politike, da bi povečali produktivnost ter trajnostno in vključujočo rast po vsej Evropi, vzpostavili trdno, inovativno in odporno gospodarstvo ter dosegli napredek glede edinstvenega evropskega socialnega in gospodarskega modela, ki bo v duhu samoodločanja in na odprt način spodbujal konkurenčen prehod Unije na digitalno suverenost in podnebno nevtralnost. Cilj zelenega dogovora je ohraniti konkurenčnost na svetovni ravni in povečati energetska neodvisnost. S tem se bosta povečala realni dohodek in kupna moč, kar bo izboljšalo življenjski standard vseh državljanov EU.
13. V zadnjih 30 letih so enotni trg in njegove štiri svoboščine močno gonilo konvergence in rasti v Evropski uniji in njenih državah članicah, ki spodbujajo zelo konkurenčno socialno tržno gospodarstvo, ekonomsko, socialno in teritorialno kohezijo ter enake konkurenčne pogoje, ki med drugim temeljijo na učinkovitem okviru državne pomoči in konkurence. V luči geopolitičnih napetosti in odločnejših ukrepov politike, ki so jih sprejeli mednarodni partnerji in konkurenti, zlasti v zvezi s subvencijami, pa tudi zaradi dolgoročne produktivnosti ter tehnoloških in demografskih trendov Evropa potrebuje spremembo politike, ki bo temeljila na njenih konkurenčnih prednostih.
14. Evropski svet pozdravlja poročilo na visoki ravni z naslovom Veliko več kot trg (*Much More Than A Market*), ki ga je predstavil Enrico Letta, ter poziva sedanje in prihodnje predsedstvo Sveta, naj do konca tega leta napredujeta pri delu v zvezi s priporočila iz tega poročila. Evropski svet z zanimanjem pričakuje predstavitev prihodnjega poročila o konkurenčnosti Evrope. Nadaljnje smernice in okvir za prihodnje delo bodo vključeni v novo strateško agendo.

Za novi dogovor o evropski konkurenčnosti

15. Potreben je nov dogovor o evropski konkurenčnosti, ki bo temeljil na popolnoma povezanem enotnem trgu. Za to bodo potrebna prizadevanja na ravni Unije in držav članic ter na vseh področjih politike, da bi odpravili vrzeli v zvezi z rastjo, produktivnostjo in inovacijami med Unijo ter njenimi mednarodnimi partnerji in glavnimi konkurenti. V ta namen je treba ukrepe politike bolje usmeriti v krepitev evropske gospodarske, proizvodne, industrijske in tehnološke baze, da bi zagotovili gospodarsko odpornost in industrijsko prenovo Unije, njeno globalno konkurenčnost, vodilni položaj na področju tehnologije in privlačnost z vidika poslovne lokacije. V tem okviru je bistveno, da si na svetovni ravni in na enotnem trgu prizadevamo za enake konkurenčne pogoje.
16. Ustvarjanje pogojev, ki bodo evropskim subjektom omogočili, da izkoristijo priložnosti podnebno nevtralnega, digitalnega in krožnega gospodarstva, z uporabo uravnoveženega in celovitega pristopa iz Granade, bo Uniji pomagalo zagotoviti trajnostne rešitve, ki bodo koristile vsem. V ta namen bi bilo treba izkoristiti vsa ustrezna orodja, vključno z javnimi naročili. Kohezijska politika ima ključno vlogo pri zmanjševanju razlik in spodbujanju dolgoročne trajnostne rasti. Bistveni sta tudi čezmejna povezljivost in visokokakovostna infrastruktura. Evropa mora tudi zmanjšati svoje strateške odvisnosti v občutljivih sektorjih, kot so bili opredeljeni v Versaillesu, tj. na področju energetike, kritičnih surovin, polprevodnikov, zdravja, na digitalnem področju ter na področju hrane in kritičnih tehnologij, in v drugih sektorjih, kot so kemikalije, biotehnologija in vesolje.
17. Pri naložbah v ključne strateške sektorje in infrastrukturo je potrebna kombinirana uporaba javnega in zasebnega financiranja. Proračun EU in skupina EIB imata še naprej pomembno vlogo. Poglobitev unije kapitalskih trgov je ključna za sprostitev zasebnega kapitala. Zagotavljala bo, da bodo evropska podjetja imela dostop do bolj raznolikega financiranja z nižjimi stroški, pomagala bo usmerjati domače prihranke in mobilizirala znatne količine zasebnih naložb, potrebnih za soočanje z izzivi, predvsem tistimi, povezanimi z zelenim in digitalnim prehodom ter s potrebami evropske obrambne industrije. Treba bi bilo tudi olajšati in poenostaviti dostop do kapitala, vključno s tveganim kapitalom in kapitalom za rast, zlasti za MSP in zagonska podjetja.

18. Za izvajanje novega dogovora o evropski konkurenčnosti Evropski svet poziva k odločnemu in hitremu napredku pri delu v zvezi z naslednjimi ključnimi dejavniki konkurenčnosti:

Enotni trg

- a) poglobitev enotnega trga z odpravo preostalih ovir v skladu s poročilom o ovirah iz leta 2020, sporočilom z naslovom „30. obletnica enotnega trga“ in letnim poročilom o enotnem trgu in konkurenčnosti ter z doslednim izvajanjem pravil o prostem pretoku. V kontekstu ostoritvenja in dvojnega prehoda bi se bilo treba osredotočiti na čezmejno opravljanje storitev, zlasti horizontalnih in gospodarsko pomembnih storitev, ter na čezmejni pretok blaga, tudi osnovnega blaga, kot so zdravila, glede na potrebe podjetij, javnih ustanov in državljanov, hkrati pa obravnavati preglednost v dobavnih verigah;
- b) izboljšanje prometnih povezav in mobilnosti v Uniji z obravnavanjem manjkajočih povezav ali ozkih grl ter nadgradnjo okvira;
- c) boj proti nepoštenim poslovnim praksam, kot je neenotna kakovost živil, ki spodbijajo zaupanje potrošnikov EU v enotni trg;
- d) priprava nove horizontalne strategije za posodobljen enotni trg do junija 2025. Posebej bi se bilo treba posvetiti reševanju izzivov, ki vplivajo na konkurenčnost podjetij vseh velikosti, pri čemer bi bilo treba posebno pozornost nameniti MSP in zagonskim podjetjem;

Unija kapitalskih trgov

- e) čim hitrejši napredek pri delu v Svetu in Komisiji v zvezi z vsemi opredeljenimi ukrepi, ki so potrebni za vzpostavitev resnično povezanih evropskih kapitalskih trgov, dostopnih vsem državljanom in podjetjem po vsej Uniji, v korist vseh držav članic, zlasti kar zadeva:
 - i) harmonizacijo ustreznih vidikov nacionalnih insolvenčnih okvirov a gospodarske družbe;
 - ii) spodbujanje naložb, tudi čezmejnih naložb v lastniški kapital, s ciljno konvergenco dobro zasnovanih sistemov pravnih oseb za akterje in mehanizme na kapitalskih trgih;
 - iii) ponovni zagon evropskega trga listinjenja, tudi z regulativnimi in bonitetnimi spremembami z uporabo razpoložljivega manevrskega prostora;
 - iv) izboljšanje konvergence in učinkovitosti nadzora kapitalskih trgov po vsej EU. Komisijo poziva, naj oceni in si prizadeva za pogoje, s katerimi bi evropskim nadzornim organom omogočili učinkovit nadzor nad sistemsko najpomembnejšimi čezmejnimi akterji na kapitalnem in finančnem trgu, da bi okrepili finančno povezovanje in zagotovili finančno stabilnost, poenostavili postopke in znižali stroške izpolnjevanja obveznosti, pri čemer naj upošteva interese vseh držav članic;
 - v) izboljšanje pogojev za institucionalne in čezmejne kapitalske naložbe ter kapitalske naložbe malih vlagateljev, pa tudi možnosti financiranja in izstopa za evropska podjetja v razširitveni fazi;
 - vi) zagotavljanje enakih konkurenčnih pogojev pri dostopu do zasebnega kapitala za vse države članice;

- vii) zasnovno in uvedbo enostavnega in učinkovitega čezmejnega naložbenega/varčevalnega produkta za male vlagatelje; razvoj na področju pokojninskih produktov in produktov dolgoročnega varčevanja;
- viii) ustvarjanje privlačnega in potrošnikom prijaznega naložbenega okolja ter spodbujanje naložbene kulture med državljani EU, vključno s krepitvijo finančne pismenosti državljanov ter spodbujanjem pobud za ozaveščanje;
- ix) pregled in poenostavitev okvira za regulacijo finančnih trgov, da bi zmanjšali birokracijo;

Industrija

- f) razvoj in izvajanje – v dialogu z deležniki – učinkovite industrijske politike, ki bo konkurenčno razogljičila našo industrijo, razvijala konkurenčno prednost Unije na področju digitalnih in čistih tehnologij, diverzificirala in zagotovila strateške dobavne verige ter okrepila tehnološko in industrijsko bazo evropske obrambe;

Raziskave in inovacije

- g) spodbujanje inovacijam prijaznejšega okolja, ki temelji na odlični znanosti in pospešuje tržno uvajanje ter industrijske in komercialne širitve inovacij, ob hkratnem povečanju naložb v raziskave in razvoj, da se doseže cilj glede izdatkov v višini 3 % BDP;

Energija

- h) vzpostavitev resnične energetske unije z zagotavljanjem obsežne oskrbe s cenovno dostopno in čisto energijo, kar bo prispevalo k dvojnemu cilju glede doseganja evropske energetske suverenosti in podnebne nevtralnosti. Za to bodo potrebni ambiciozna elektrifikacija na podlagi vseh neto ničelnih in nizkoogljičnih rešitev, prožnost ter znatne širitve in naložbe na področju omrežij, shranjevanja in medsebojnih povezav;

Krožno gospodarstvo

- i) povečanje krožnosti in učinkovite rabe virov, tudi z izkoriščanjem potenciala biogospodarstva, da bi s tem zmanjšali odvisnost od primarnih virov, zlasti za kritične surovine;

Digitalno področje

- j) podpiranje digitalne preobrazbe podjetij, javnega sektorja in družbe, za kar je potreben resničen enotni trg digitalnih storitev in podatkov, spodbujanje in olajševanje naložb v digitalno infrastrukturo, kot sta tehnologiji 5G in 6G, ki obravnavata morebitne ovire za čezmejne dejavnosti v sektorju mobilnega omrežja, in uporabe prelomnih digitalnih tehnologij, kot so umetna inteligenca, blokovne verige, kvantno računalništvo in tehnologija potopitvene resničnosti, ter polno izkoriščanje še neizkoriščenega potenciala podatkov v Evropi ob hkratnem zagotavljanju zasebnosti in varnosti. Evropski svet poudarja tudi, da je treba okrepiti vodilno vlogo EU na področju svetovnih digitalnih zadev, ter poziva Komisijo in visokega predstavnika, naj pripravita skupno sporočilo o tej temi;

Socialno področje

- k) spodbujanje visokokakovostnih delovnih mest po vsej Evropi prek pospešenega uresničevanja – z okrepljenim socialnim dialogom – krovnih ciljev za leto 2030 glede večje udeležbe na trgu dela, preusposabljanja/izpopolnjevanja in vseživljenjskega učenja, odpravljanja vrzeli v spretnostih in delovni sili v kontekstu širših demografskih trendov, vključno z mobilnostjo talentov v smeri proti in znotraj Evropske unije, ter zagotavljanja enakih možnosti;

Trgovina

- l) podpiranje osrednje vloge STO v na pravilih temelječem večstranskem sistemu; izvajanje ambiciozne, trdne, odprte in trajnostne trgovinske politike, ki omogoča pravične trgovinske sporazume, za podjetja iz EU odpira trge v tretjih državah, ščiti interese EU, omogoča razvoj odpornih in zanesljivih dobavnih verig, zagotavlja resnično enake konkurenčne pogoje in ustvarja priložnosti za vzajemni dostop na trg.

Boljši in pametnejši regulativni okvir

- 19. Regulativni okvir bi moral zagotavljati pravno varnost in predvidljivost, biti bolje integriran in dosleden na vseh področjih politike, odprt za inovativne pristope ter privzeto digitalen, hkrati pa bi moral zmanjševati upravno breme za podjetja. Ob upoštevanju gospodarske strukture Unije bi morala Komisija pri oblikovanju nove zakonodaje upoštevati načelo „najprej pomisli na male“.
- 20. Evropski svet poziva Komisijo, naj znatno zmanjša upravno in regulativno breme za podjetja in nacionalne organe, prepreči prekomerno zakonsko urejanje in zagotovi izvrševanje pravil EU, ter poudarja pomen pravočasnega in pravilnega izvajanja zakonodaje EU v državah članicah, pri čemer se je treba izogibati pretiranemu prenosu.

21. K temu cilju bodo prispevali harmonizacija regulativnih okvirov, spodbujanje vzajemnega priznavanja, racionalizacija poročanja podatkov in nadaljevanje pobude za vsaj 25-odstotno zmanjšanje poročanja. Zlasti bo tudi pomembno zagotoviti poenostavitev postopkov za dovoljenja in licence, odpraviti nepotrebno poročanje ter preprečiti uvajanje prekrivajočih se obveznosti. Komisija bi morala za zakonodajne predloge z znatnim učinkom pripraviti visokokakovostne, pravočasne in temeljite ocene učinka ter opraviti preverjanja konkurenčnosti, vključno s kumulativnimi učinki.

Konkurenčen, trajnosten in odporen kmetijski sektor

22. Konkurenčen, trajnosten in odporen kmetijski sektor je ključen strateški interes Unije. Kmetje potrebujejo stabilen in predvidljiv okvir, ki jim bo med drugim pomagal pri odzivanju na okoljske in podnebne izzive. Evropski svet v skladu s svojimi prejšnjimi sklepi poziva k hitremu sprejetju spremembe uredbe o SKP ter spodbuja Svet in Komisijo, naj nadaljujeta delo, še posebej v zvezi z:
- a) izvajanjem kratkoročnih in srednjeročnih ukrepov za zmanjšanje upravnega bremena in poenostavitev;
 - b) izboljšanjem položaja kmetov v verigi preskrbe s hrano, da bi zagotovili pravičen dohodek;
 - c) zagotavljanjem poštene in na pravilih temelječe konkurence na svetovni ravni in na notranjem trgu;
 - d) predlaganim podaljšanjem začasnega okvira za državno pomoč in možnostjo zvišanja zgornje meje pomoči *de minimis* za kmetijstvo;
 - e) uvedbo dodatnih tarif za določen uvoz ruskih in beloruskih kmetijskih proizvodov v Evropsko unijo, pri čemer je treba upoštevati vpliv na enotni trg in zagotoviti, da tranzit takega blaga v države v razvoju ostane nespremenjen.

Pregled napredka

23. Evropski svet bo redno pregledoval napredek v zvezi s pobudami za povečanje konkurenčnosti Unije, zagotavljanje njene gospodarske odpornosti in uresničevanje celotnega potenciala enotnega trga.
 24. Evropski svet bo na zasedanju junija 2024 pregledal napredek in razpravljal o dodatnih ukrepih za poglobitev unije kapitalskih trgov.
 25. Evropski svet bo še naprej pregledoval ukrepe za konkurenčen, trajnosten in odporen kmetijski sektor.
-